

www.greek-language.gr

Η Πύλη για την ελληνική γλώσσα

Ένα εγχείρημα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για την υποστήριξη της ελληνικής γλώσσας στη διαχρονία της: αρχαία ελληνική, μεσαιωνική ελληνική, νέα ελληνική αλλά και στη σύγχρονη της διάσταση.

Παράλληλη αναζήτηση

[Συμπυκνωμένη προβολή](#) [Κανονική προβολή](#) [Εκτεταμένη προβολή](#) [Βοήθεια](#)

[Α](#) [Β](#) [Γ](#) [Δ](#) [Ε](#) [Ζ](#) [Η](#) [Θ](#) [Ι](#) [Κ](#) [Λ](#) [Μ](#) [Ν](#) [Ξ](#) [Ο](#) [Π](#) [Ρ](#) [Σ](#) [Τ](#) [Υ](#) [Φ](#) [Χ](#) [Ψ](#) [Ω](#)

σύστημα [Ερες](#)

Επιλογές αναζήτησης

- Αναζήτηση και στο σώμα των λημμάτων

- [Πληροφορίες](#)
- [Αναζήτηση](#)
- [Αποστολή στα Σώματα](#)

Αναζήτηση για: σύστημα

5 εγγραφές [1 - 5] << Πρώτο < Προηγούμενο Επόμενο > Τελευταίο >>

[Λεξικό Τριανταφυλλίδη]

σύστημα το [sístima] [O49](#) : σύνολο από σώματα, πράγματα, έννοιες ή διαδικασίες που βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση, έτσι ώστε κάθε μεταβολή στο ένα από αυτά να έχει επίδραση σε ένα ή σε όλα τα άλλα. **1α.** σύνολο ομοειδών οργάνων ή ιστών που, σε συνεργασία μεταξύ τους, εκτελούν μια ορισμένη λειτουργία σε ένα ζωντανό οργανισμό: *Το μυϊκό / νευρικό / αγγειακό / ουρογεννητικό ~ του ανθρώπου. Το αναπνευστικό ~ των ψαριών. Το πεπτικό ~ των μηρυκαστικών.* **β.** (αστρον.) σύνολο ουράνιων σωμάτων που είναι διατεταγμένα γύρω από ένα κέντρο: *Πλανητικό / ηλιακό ~. γ.* (γεωλ.) το σύνολο των πετρωμάτων που έχουν σχηματιστεί κατά τη διάρκεια μιας γεωλογικής περιόδου. **δ.** όργανα, μηχανισμοί ή άλλα τεχνικά στοιχεία, συναρμολογημένα μεταξύ τους, που λειτουργούν ως σύνολο: *~ κεντρικής θέρμανσης. ~ εξοπλισμού. Το ~ διεύθυνσης του αυτοκινήτου. Πόρτες με ~ ασφαλείας.* **2.** σύνολο στοιχείων που συνδέονται μεταξύ τους, με βάση κοινά αποδεκτούς κανόνες, και που χρησιμοποιούνται για να διευκολύνουν τις ανάγκες επικοινωνίας των ανθρώπων: **α.** για την επικοινωνία με τον προφορικό ή το γραπτό λόγο: *Φωνολογικό / μορφολογικό ~ μιας γλώσσας. ~ γραφής. Τονικό ~. β.* για να εκφράσουμε φυσικά μεγέθη: *Μετρικό ~. Δεκαδικό* / δυαδικό* ~. Νομισματικό ~. γ.* σύνολο στοιχείων που τα έχουν ταξινομήσει ή κατατάξει: *Περιοδικό ~, ταξινόμηση χημικών στοιχείων με βάση το ατομικό τους βάρος και τις χημικές τους ιδιότητες, που επαναλαμβάνεται με μια ορισμένη τάξη. Κρυσταλλικό ~, καθεμιά από τις ομάδες στις οποίες διαιρούνται οι κρύσταλλοι, με βάση το σχήμα τους. 11.* σύνολο ιδεών ή αρχών που έχουν λογική αλληλεξάρτηση και που σχηματίζουν ένα λογικά δομημένο όλο, στο επιστημονικό ή στο φιλοσοφικό πεδίο: *Το αστρονομικό ~ του Πτολεμαίου. Το ηλιοκεντρικό ~ του Κοπέρνικου. Το φιλοσοφικό ~ του Σπινόζα / του Έγκελου. 2α.* σύνολο μεθόδων που στηρίζονται σε θεωρητικά και σε εμπειρικά δεδομένα και που έχουν εφαρμογή στους διάφορους τομείς της οργανωμένης ζωής των ανθρώπων: *Κοινωνικό / οικονομικό / πολιτικό ~. Καπιταλιστικό / σοσιαλιστικό ~. Κοινοβουλευτικό ~. Εκλογικό ~. Πλειοψηφικό ~. ~ απλής αναλογικής. Δικαστικό / σωφρονιστικό ~. Εκπαιδευτικό ~. ~ διδασκαλίας, μέθοδος. ~ εξετάσεων. Αμυντικό ~. ~ αστυνόμευσης. Εφαρμοζώ / καθιερώνω / αλλάζω ένα ~. || (απόλ.) το κοινωνικοοικονομικό σύστημα, όταν παρουσιάζεται ως εμπόδιο στην ελευθερία και στην ανεξαρτησία του ατόμου: *Ο νέος δε δέχεται να ενταχθεί στο ~. Το ~ λειτουργεί χωρίς τη συμμετοχή του πολίτη. β.* σύνολο τεχνικών μεθόδων: *Συστήματα έγχρωμης τηλεόρασης. Νέο ~ ανακύκλωσης των απορριμμάτων. 3α.* ο τρόπος με τον οποίο οργανώνεται ένα έργο, μια δραστηριότητα, συνήθ. ο ορθός, ο αποτελεσματικός τρόπος· μέθοδος: *Έχει ~ στη δουλειά / στη μελέτη του. Εργάζεται πολύ αλλά χωρίς ~, με αποτέλεσμα να μην αποδίδει. β.* (προφ.) τρόπος συμπεριφοράς ή ενέργειας, που επαναλαμβάνεται σε ίδιες ή παρόμοιες περιστάσεις: *Είναι σύστημά μου, να μην ανακατεύομαι σε ξένες υποθέσεις. Είναι γνωστά τα συστήματα που εφαρμόζουν μερικοί απαιτώνες για να πλουτίσουν, μέθοδοι. (σε εκφράσεις, για να δηλώσουμε ότι κτ. επαναλαμβάνεται, γίνεται συστηματικά) το έχω ~ / κατά ~ / (λόγ. έκφρ.) εκ συστήματος: Το έχει ~ να δανείζεται. Αργεί στη δουλειά του κατά ~. Είναι ψεύτης εκ συστήματος. || (συνήθ. επικριτικά) συνήθεια στον τρόπο ζωής: Τι καινούριο ~ είναι αυτό, να ξενυχτάς κάθε μέρα; Οι νέοι έχουν νέα συστήματα. 4.* μέθοδος που στηρίζεται σε αριθμητικούς συνδυασμούς και που εφαρμόζεται σε τυχερά παιχνίδια προγνώσεως: *Έπαιξε ~ στο ΠΡΟΠΟ / στο λαχείο. 111.* ~ προσκόπων, η βασική μονάδα στην οργανωτική δομή του προσκοπισμού.*

[λόγ. < αρχ. σύστημα ὄργανωμένο σύνολο, πολιτική οργάνωση', ελνστ. σημ.: ὄφιλοσοφική οργάνωση, στρατιωτικό σώμα, μηχανή' & σημιδ. γαλλ. système & αγγλ. system < υσλτατ. systema < αρχ. σύστημα]

[Λεξικό Τριανταφυλλίδη]

συστηματικός -ή -ό [sistimatikós] [E1](#) : **1α.** που γίνεται σύμφωνα με ένα σύστημα_{113α} ή που έχει σχέση με αυτό: *Η επιστημονική γνώση κατακτάται με συστηματική μελέτη. Έχει κάνει συστηματικές έρευνες / σπουδές. β.* (επιστ.) *συστηματική θεολογία*, που ασχολείται με την επιστημονική έκθεση των αληθειών που αναφέρονται στην πίστη και στην πράξη. *συστηματική παιδαγωγική*, που ασχολείται με τα προβλήματα της σύγχρονης αγωγής. *συστηματική νόσος*, που προσβάλλει το σύνολο των οργάνων του συστήματος_{11α} ενός ζωντανού οργανισμού. || (ως συσ.) η *συστηματική*, κλάδος της βιολογίας που ασχολείται με την ταξινόμηση των έμβιων όντων. **2.** για άτομο του οποίου οι σκέψεις και οι ενέργειες ακολουθούν πάντοτε ένα σύστημα, μια ορθολογική μέθοδο: *Είναι πολύ ~ στη δουλειά του / στη μελέτη του. 3.* που γίνεται κατά τακτά χρονικά διαστήματα ή συνεχώς: *Η συστηματική παρακολούθηση των μαθημάτων στο σχολείο είναι απαραίτητη. || (μειωτ.) για ενέργεια ή συμπεριφορά που τη χαρακτηρίζει η εμμονή: Η συστηματική καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος. Συστηματική άρνηση / κριτική / αδιαφορία. συστηματικά ΕΠΙΡΡ: 1.* *Εργάζεται ~. Οι επιστήμονες έχουν κατατάξει ~ τα φυσικά φαινόμενα. 2.* *Ψεύδεται ~, κατά σύστημα.*

[λόγ. < ελνστ. συστηματικός ὄπου ανήκει σε οργανωμένο σύνολο (αρχών)' & σημιδ. γαλλ. systématique & αγγλ. systematic < υσλτατ. systematicus < ελνστ. συστηματικός]

[Λεξικό Τριανταφυλλίδη]

συστηματικότητα η [sistimatikótita] [O28](#) : η ιδιότητα του συστηματικού₂, η μεθοδικότητα: *Δουλεύει με ~.*

[λόγ. *συστηματικ(ός) -ότης > -ότητα*]

[Λεξικό Τριανταφυλλίδη]

συστηματοποίηση η [sistimatoɾiisi] [Q33](#) : η ενέργεια του συστηματοποιώ, η οργάνωση με βάση ένα σύστημα: *Η ~ των μελετών / ερευνών. Η ~ των γνώσεων.*

[λόγ. *συστηματοποιη- (συστηματοποιώ) -σις > -ση*]

[Λεξικό Τριανταφυλλίδη]

συστηματοποιώ [sistimatoɾiό] **-ούμαι** [P10.9](#) : οργανώνω μια δραστηριότητα με βάση ένα σύστημα, μια ορθολογική μέθοδο: *~ τις εμπορικές εξαγωγές. Συστηματοποιήθηκαν οι έρευνες για την ανακάλυψη κοιτασμάτων. ~ τις γνώσεις μου, τις εντάσσω σε τομείς και εμβαθύνω σε αυτές. Συστηματοποιημένες γνώσεις. ΑΝΤ ασυστηματοποίητες.*

[λόγ. *συστηματ- (σύστημα) -ο- + -ποιώ* απόδ. γαλλ. *systematiser* σύστημα]

< Προηγούμενο [1] Επόμενο >

Μετάβαση στη σελίδα: [Πες](#)

© 2006 - 2008 Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας |

Το έργο "Πύλη για την ελληνική γλώσσα και τη γλωσσική εκπαίδευση" έχει ενταχθεί στο Ε.Π. Κοινωνία της Πληροφορίας, συγχρηματοδοτείται από την Ε.Ε. και υλοποιείται από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

